

XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR NAZARIYANING AMALIYOTGA TATBIQI

mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjumani

YOZISH KO'NIKMASINI RIVOJLANTIRISHDA SUN'IY INTELEKTNING O'RNI

Ismatova Sevara Jasur qizi

O'zDJTU, Ingliz filologiyasi fakulteti 1-bosqich talabasi

Raximova Go'zal Bagridinovna

Ilmiy maslahatchi, PhD tadqiqotchi

O'zDJTU, Ingliz tili funksional leksikasi kafedrası

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15176424>

***Annotatsiya.** Hozirgi kunda sun'iy intellekt yordamida ko'plab muammolarimiz tez va oson hal bo'lmoqda va u ta'lim sohasida ham keng foydalanilyapti. Mazkur maqolada sun'iy intellektning yozish ko'nikmasini rivojlantirishdagi o'rni, u asosida yaratilgan dasturlar, usullar va uslublar haqida batafsil bayon etilgan.*

***Kalit so'zlar:** Sun'iy intellekt, ta'lim tizimi, tanqidiy fikrlash, grammatika, tadqiqodlar*

KIRISH. XXI asr — raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt asri hisoblanadi. Zamonaviy ta'lim tizimi ham texnologik taraqqiyotdan faol foydalanmoqda. Jumladan, yozma nutq — ya'ni, yozish ko'nikmasini rivojlantirishda sun'iy intellekt vositalarining o'rni tobora ortib bormoqda. Tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqdaki, sun'iy intellekt o'quvchilarda yozish malakalarini shakllantirish va mustahkamlashda samarali metod sifatida namoyon bo'lmoqda. Bu borada ko'plab tadqiqodlar ham o'tkazilgan.

ASOSIY QISM. Birinchidan, sun'iy intellekt asosidagi dasturlar yozma matnlarni avtomatik tahlil qilish va baholash imkonini yaratadi. Masalan, Grammarly, Quillbot, ChatGPT kabi platformalar foydalanuvchining yozgan matnidagi grammatik, leksik va uslubiy xatolarni aniqlab, ularni tuzatish bo'yicha tavsiyalar beradi. Bu esa o'quvchining o'z xatolarini anglash va tuzatish ko'nikmasini shakllantirishga xizmat qiladi.

Ikkinchidan, sun'iy intellekt vositalari orqali matn tuzilishi, argumentatsiya va stilistika ustida ishlash imkoniyati mavjud. Yozish ko'nikmasining rivojlanishida mantiqiy ketma-ketlik, fikrlar izchilligi va mazmunan boylik muhim ahamiyatga ega. U foydalanuvchiga matn rejasi tuzish, mavzu bo'yicha asosiy g'oyalarni topish va ularni izchil ifodalashda metodik yordam ko'rsatadi.

Shuningdek, sun'iy intellekt o'quvchilarni mustaqil fikrlash va tahliliy yondashuvga undaydi. Yozish jarayonida u tomonidan beriladigan tahliliy savollar,

XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR NAZARIYANING AMALIYOTGA TATBIQI

mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjumani

muqobil fikrlar va iqtiboslar orqali o'quvchi tanqidiy fikrlash va yozma tafakkurini rivojlantiradi. Bu esa yozma nutqni chuqur va mazmunli qilish imkonini beradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt asosidagi yordamchi vositalardan muntazam foydalanish o'quvchilarning yozish tezligi, matn sifati va tahlil qilish ko'nikmalarini sezilarli darajada yaxshilaydi. Masalan, 2023-yilda o'tkazilgan xalqaro tadqiqot (Smith, 2023) natijalariga ko'ra, sun'iy intellekt vositalaridan foydalanib yozgan o'quvchilarning matnlari uslubiy aniqlik, grammatik to'g'rilik va mantiqiy izchillik bo'yicha yuqori baholangan.

XULOSA. Sun'iy intellekt asosidagi texnologiyalar yozish ko'nikmasini rivojlantirishda samarali vosita bo'lib xizmat qilmoqda. Ularning yordamida o'quvchilar grammatik va stilistik jihatdan mukammal matnlar yaratishni o'rganadi, tanqidiy va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi. Kelajakda uning yanada takomillashuvi ta'lim jarayoniga integratsiyani chuqurlashtiradi hamda yozish kompetensiyasini oshirishda muhim omil bo'lib qoladi.

Foydalanilgan manbalar:

1. The impact of AI writing tools on the content and organization of students' writing: EFL teachers' perspective
2. (<https://doi.org/10.1080/2331186X.2023.2236469>)
3. Smith, J. (2023). Artificial Intelligence in Education: Enhancing Writing Skills through AI Tools. *Journal of Educational Technology*, 45(2), 134-150. (<https://doi.org/10.1177/01626434251326328>)
4. Vasileva, E. (2021). AI-based Feedback Systems for Language Learning. *Computer Assisted Language Learning*, 34(4), 329–348.
5. (<https://doi.org/10.1080/17404622.2024.2396005>)
6. Brown, L. & Taylor, M. (2022). Machine Learning and Student Engagement in Writing Tasks. *International Review of Education*, 68(3), 215–230. (<https://doi.org/10.1186/s41239-022-00368-0>)